

VÄHEMMÄLLÄ ENEMMÄN - LÄHTÖKOHTIA ITSENSÄ JOHTAMISEEN JA AJANKÄYTTÖÖN

Kirkon toimistohenkilöstö, Kuopio 22.9.2023

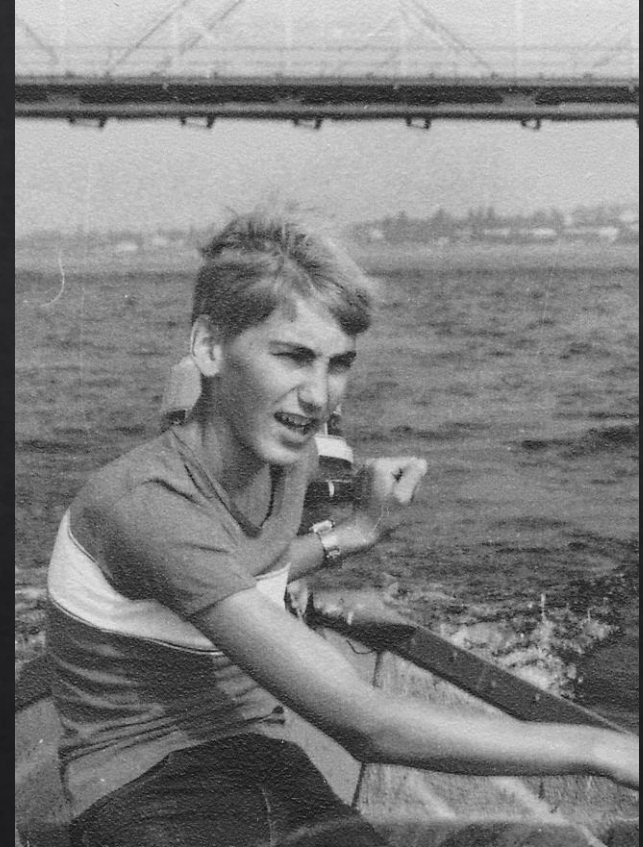
© Juha T Hakala

Kuka?

Juha T Hakala, professori,
kasvatustieteilijä ja filosofi

31 vuotta Jyväskylän
yliopiston palveluksessa,
siitä vajaa puolet
opettajankoulutuksen
professorina.

”Kokemusasiantuntija”

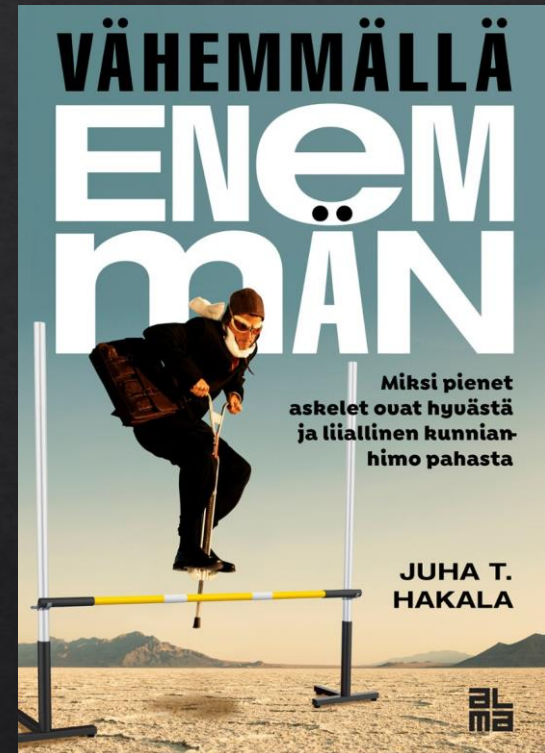

Juuri nyt ajattelen näin

Opi hyväksymään
epätäydellisyytesi.

*Meillä on vain tämä yksi
elämä. Sen aikana teet
kaikki virheesi ja opit, mitä
ei pitäisi tehdä, ja siinä se
sitten onkin.*

Richard Feynman, nobelisti

Mikä meitä juuri nyt rassaa?

Monenlainen epävarmuus.

Korona kiihdytti työelämän muutosta – epävarmuus teki pesän

Onko hybridimalli työpaikkojen uusi standardi?

Niin sanotut hybriditoimistot yleistyvät jatkuvasti. Hybriditoimistossa osa

Yksi grafiikka kiteyttää, miten valtavan iso ilmiö nuorten aikuisten mielenterveysongelmat ovat

Alueen kirkkoherrat pohtivat, kuinka kirkko pitää jäsenensä tulevaisuudessa – Katso myös, kuinka suuri osa asukkaista kuuluu kirkkoon omassa kotikunnassasi

Toki kaikki tuo on myös
opettanut meitä.

Totuuden nimiin

Kokemukset eri aloilla ovat olleet samansuuntaisia:
kasvavaa huolta, lisää kiirettä, henkilöstö- ja
sijaisongelmia jne.

Mutta myös ammatillista painetta. On paljon niitä,
jotka tietävät itse työnsä tärkeyden, mutta samalla
taustalla on tunne, ettei juuri minun työtäni oikein
arvosteta.

Jaksaminen

Siihenhän tämä kaikki on heijastunut. Tuntuu, kuin viikonloput ja vuosilomat **eivät enää oikein riitä palautumiseen.**

Uupumus myös tarttuu. Se on kuin flunssa.

Väsynyt kilahtelee herkemmin. Huonokuntoinen palautuu hitaammin. Elämä kapeutuu. **Kyynisyys** voittaa alaa.

Työn sirpaleisuus

Yhä yleisempi kokemus. Miten selvitä ja jaksaa hajanaisen työarjen keskellä? **Miten itseä pitäisi johtaa** silloin, kun asiat ovat omissa käsissä? Tai, kun ne eivät ole?

On kohtaamistyötä, hallinnollisia töitä, hankintojen tekemistä, tilojen hoidosta vastaamista, on (etä)palavereita ja monenlaisia työryhmiä. **Joskus kaikkea tätä yhtenä päivänä.** Ja sitten ne sähköpostit, yhä.

Tällä kaikella...

...ajan takaa sitä, että yhtälöstä saattaa lopulta tulla kestämaton. Niin käy, jos vaatimukset ja ongelmat kasvavat mutta resurssit eivät lisäänny.

Tällaisten asioiden takia myös itse jouduin aikanaan vakavasti pohtimaan, mikä on riittävää missäkin tilanteessa.

NO, MITÄ SITTE
VOISIMME TEHDÄ?

Asenne

Vaikea muutettava, mutta myös tärkeä –
nimittäin, jos korjattavaa on. Yleensä on.

Aluksi: voisin hetkeksi vain **pysähtyä.**

Olosuhteet

Maailma on sellainen kuin se on.
Vaikeuksiamme emme (useinkaan) voi valita.

Mutta: voimme valita tavan, *jolla vaikeuksiin
suhtaudumme.*

Tosiasia tämäkin

(Työ)elämä ei ole pikamatka.

Toinen juttu on sekin, ettemme useinkaan ole
täällä yksin. Tekemisemme heijastuvat.

Ihminen, kuin puhelin

Puolet työikäisistä ei palaudu arjessaan riittävästi: "Työntekijät tekevät enemmän kuin olisi tarve ja kuormittavat itsensä turhaan"

Ongelma ei olekaan

Se, ettemmekö tietäisi, periaatteessa. **Osaamme**
jopa palautua ihan ilman asiantuntijan neuvoja
ja apua.

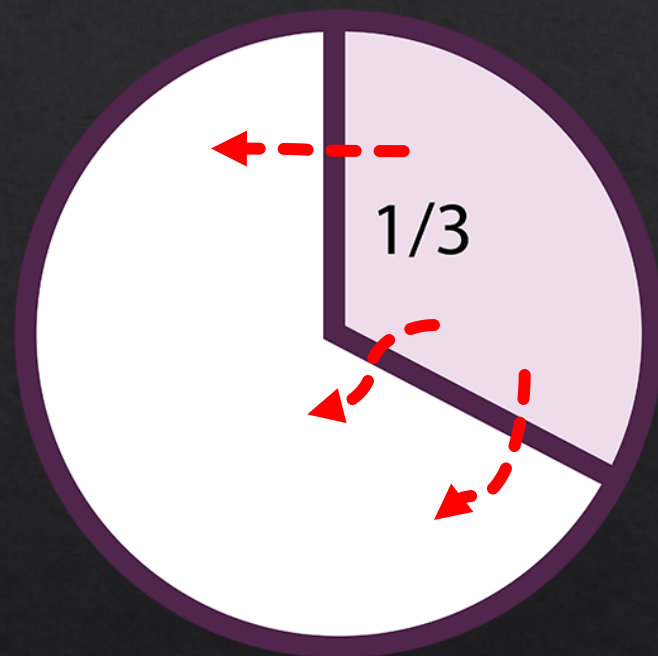
Jossain vaiheessa on havahduttava, sillä
esimerkiksi 30-vuotias **palautuu paljon**
nopeammin kuin 55-vuotias.

Työn merkitystä...

...ylipäättään ei voi vähätellä.
Sehän ei niin "hirmuisesti" ole.

Mutta: ellei tämä "kolmannes"
ole syystä tai toisesta kunnossa,
syntyy **ongelmia**.

Vienkö töitä kotiin? Entä, miten
pitkään työpäivän jälkeen
kelaan työasioita?

”Tyhjä aika”

Kuulostaa laiskottelulta, mutta ei ole sitä. Se on tarpeellista. **Suoritusyhteiskunta** ei kuitenkaan arvosta sitä, eikä se tarjoa siihen tilaisuutta.

Moni kuvittelee rentoutuvansa puhelimen äärellä, mutta eihän **ylivirittynyttä tilaa** puhelimella hoideta!

Onko **suhteeni puhelimeen** ongelma?

Vertailu. Viimeisen vuosikymmenen aikana kuvioihin vahvasti tullut **some** on saanut aikaan paljon huonommuuden tunteita – ikään kuin muilla olisi kaikki noin hienosti.

Sehän ei ole totta.

Puhe **stressistä** ei ole sekään pelkkä ”muotiasia”.

On hyvä erottaa toisistaan ainakin **lyhytaikainen** stressi ja kuukausia kestävä **pitkäaikainen** stressi.

Tutkimusten mukaan

Pitäisi olla tarpeeksi aikaa tehdä asiat niin, että voi olla niihin tyytyväinen.

...olla mahdollisuus kokea myös mielihyvää ja ajoittain jopa iloa onnistumisesta.

...olla mahdollisuus vaikuttaa epäkohtiin.

...olla mahdollisuus tyytyväisyyden tunteeseen.

Nimittäin: kun yksi tai useampi näistä katoaa elämästämme, alamme stressaantua.

Hyvinvointia syntyy

...yhteisestä ymmärryksestä, hyvästä
vuorovaikutuksesta, aidosta kohtaamisesta ja
mahdollisuudesta saada vaikuttaa ja tulla kuulluksi.

Työyhteisö toimii, kun se voi hyvin. Onko meillä tätä?

Velvollisuudentunto

Sitä **on** työelämässä paljon.

Kuitenkin: lähes jokaisen työn voi tehdä paremmin.

Jos kysymystä ”mikä on tärkeää” uskaltaa pohtia avoimesti, voi ehkä sittenkin huomata tai oivaltaa jotain.

Kysymys: **voiko niin tehdä?**

Mitä itse aikanaan opin?

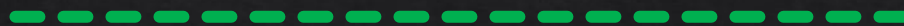
On tässä vielä tämäkin...

Kun asetat riman korkealle

Alitat sen. Seuraa
Pettymyksiä ja
tyytymättömyyttä.

Kun lasket hieman rimaa

Ylität sen ja saat
sisäisiä palkkioita.

"Jes, meni näin hyvin!"

Tärkeä oivallus

Et voi olla huippu kaikessa. On vahvuutta myöntää: joissakin asioissa olen hyvä, toisissa heikompi, jopa ihan surkea. Jos hyväksyn tämän, voin alkaa rentoutua.

Vahvuudet voivat joskus olla melko outoja.

Millaisia vahvuuksia sinulla on?

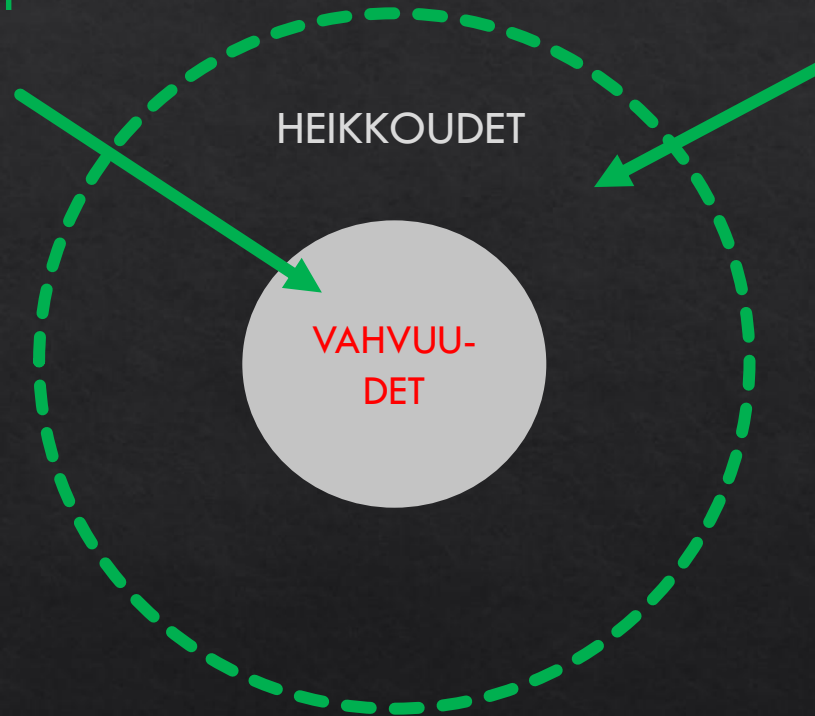
Sama hieman toisin

Mukavuusalue
= vahvuudet

Täällä toimiminen
voimaannuttaa ja
tuo iloa.

Epämukavuusalue
= heikkoudet

Täällä toimiminen
aiheuttaa stressiä
ja uuvuttaa.

Miksi

Tutkimusten mukaan noin 70 prosenttia meistä koettaa kehittää itseään keskittymällä heikkouksiinsa. Kuitenkin työelämässä parhaiten menestyvät ne, jotka malttavat panostaa vahvuuksiinsa.

Pienet askelet

Hyvinvointimme on (usein) oman arkemme muokkaamista pienissä, juuri *minulle sopivissa* asioissa. Se ei ole aina sitä, mitä työnantaja tekee minun eteeni, vaan usein juuri sitä, *mitä minä itse voin tehdä.*

Se ei ole taikatemppuja, eikä tyky-päiviä.

Merkittävä, pikku juttu

25 kertaa
joka arkipäivä.
Jo monta vuotta.
Minuutin homma.

Kiitos!

<https://juhathakala.com/>